

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petič vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafova ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocencova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE; Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Napetost zaradi španije znova narašča:

Francija ne misli popuščati

Če danes do polnoči ne pride do sporazuma glede kontrole in nevmešavanja v španske zadeve, bo Francija ukinila kontrolo na francosko-španski meji

Pariz, 12. julija. r. Francoska vlada je obvestila londonski odbor in vse zainteresirane vlade, da bo danes popoldne ukinila kontrolo na francosko-španski meji, če do tega roka ne pride do sporazuma glede izvajanja neprisilne kontrole in politike resničnega nevmešavanja.

V francoskih krogih naglašajo, da Francija od tega svojega stališča ne bo popustila niti za las. Sklep francoske vlade zasleduje dvojni cilj: Na eni strani naj očuva dostojanstvo Francije, ki ne more dopustiti mednarodne kontrole na svojih mejah, dočim so vse druge tako kontrole odklonile ali samovoljno ukinile. Na drugi strani pa je to do, kar, da Francija ne misli ostati v iz-

jemnem položaju in izvajati še nadalje obveznosti, ki so se jih drugi samovoljno osvobodili. V vprašanju španije se bo odsej postopanje Francije ravnalo po postopanju ostalih držav. Če se bo Italija in Nemčija še nadalje vmešavali v notranje zadeve in podpirali generala Franca, bo Francija odkrito podprla valencijsko vlado.

Kar se tiče angleškega posredovanja, naglašajo v Parizu, da sklep francoske vlade tega posredovanja v ničemer ne ovira, nasprotno, le še pospešuje. Sklep francoske vlade, ki ne dopušča nobene slepomišljenja, bo prisilil tudi druge države, da zavzamejo jasno stališče. Med Francijo in Anglijo vlada v tem pogledu popolno soglasje in angleška

javnost v celoti odobrava stališče, ki ga je zavzela francoska vlada. V diplomatskih krogih pa sadijo, da gre v stvari za spor med Francijo in obojima Rimom, Berlinom.

Po vsem pa izgleda, da je kaj malo upanja v sporazum. Izjava zastopnikov Italije in Nemčije v londonskem odboru dokazuje, da so stališča med obema skupinama tako nasprotujoča, da bo težko najti kompromis, ki bi zadovoljil oboje. Francija in Anglija sta ne samo za najstrožje izvajanje politike nevmešavanja v španske notranje zadeve, marveč tudi za objektivno kontrolo. Grandi in Ribbentrop pa sta se odkrito izjavila za generala Franca in se poslužila ostrega polemičnega tona.

kakršen ni običajen pri diplomatskih pogajanjih in razpravah.

Danes važna seja angleške vlade

London, 12. julija. z. Zunanji minister Eden, ki je nameraval včerajšnjo nedeljo prebiti v Dauvillu na Francoskem, se je moral na poziv ministrskega predsednika že včeraj popoldne vrniti v London. V Dauvillu je imel samo razgovor z angleškim poslanikom v Parizu Phippsom. Danes opoldne bo izredna seja vlade pod predsedstvom Chamberlaina. Na tej seji bodo proučili položaj ter uspeh dosedanjih pogajanj in določili definitivno stališče angleške vlade v pogledu nadaljnjega razvoja španskega konflikta.

Politični obzornik

Fra Čičić o jugoslovanski misli

Načelnik ministrstva pravde v oddelku za vere franjevec dr. Avgustin Čičić, ki je, kakor znano, sodno postopal proti sarajevskemu nadškofu dr. Sariću, ker ga je le-ta oklevetal v nekem svojem poročilu na papirski kuriji, je v sarajevski »Prosveti« napisal lep članek, v katerem izjavlja: Žrtve vidovdanskih herojev in borcev-junakov za osvoboditev in uedinjenje naj nam bodo svetel vzor, ki nam naj bo vedno pred očmi in pred katerim moramo izprašati svojo vest. Mladež obojega spola naj si izpraša vest o nalogah napram domovini, intelektualci naj si izprašajo vest in popravilo težnje in programe glede kulturnega napredka. Kapitalisti in industrijanci naj si izprašajo vest glede uporabe kapitala z ozirom na zasluške delavcev. Državniki in uradniki naj si izprašajo vest, so-li zadovolji upraviteljem naroda brez razlike vere in plemen... V svetovno vojno je vstopila Srbija kot pozitivni nosilec svobode, a Bosna, Hrvatska in Slovenija so tvorile kot sestavni del Avstrije krilo za podpiranje sovraženika in slabljenje srbske misli... Šele tekom vojne so nastopili jugoslovanski dobrovoljci, prišli iz Rusije in Amerike, in sprejeli vase kosovsko misel. Tako se je naša nacija usposobila, da je kot idejno ena in celotna z zanosom Jugovijev obnovila sporočilo Kosova in tako odredena vstopila v osvobodeno in uedinjeno Jugoslavijo leta 1918. Zato moramo vsi mi, obnavljajoči vidovdanske misli, klanjajo se žrtvam naše nacije v svetovni vojni, zavdajajo se greha nas živih pred vojno, tekom vojne in skozi dva decenija v osvobodjeni domovini, občutiti, kako nas grize vest, da smo se oddaljili od vidovdanske misli, in zastaviti vse svoje sile, da se ta misel obnovi, ojači in poglubi v procvit in veličino osvobodene in uedinjene Jugoslavije.

Mirno zavojevanje Evrope po Bolgarih

Bolgari so na glasu kot najodločnejši vrtarji in res ni skoraj večjega mesta v Evropi, kjer bi ne bilo majhne, neutrudno delavne bolgarske naselbine, ki preskrbuje trg s plodovi svoje do spretnosti razvite vrtnarske umetnosti in doprinesejo Bolgarji se dobro zavedajo, da v vrtnarstvu prekašajo vse druge narode in so tudi ponosni na to. Tako na primer piše »Rusenska Pošta«: »V zadnjih letih je povečanje izvoz našega desertnega grozdja vzbudilo splošno zanimanje. Za grozdje je nastalo splošno povpraševanje. Toda ta prekrasen plod naše lepše zemlje je samo eden izmed odličnih proizvodov v dolgi vrsti drugih sadov in zelenjav: jagode, češnje, marelice, breskve, jabolka, dinje, lubenice, slive, orehi, paradizniki, paprika itd., ki so znamenito prekrasili meje Bolgarije, da širijo njeno ime in dober sloves po vseh krajih Srednje Evrope, Anglije in severnih držav. Nikdar še ni mirna propaganda našega poljedelca dosegla boljših kulturnih in materialnih uspehov, kakor zadnja leta potom povečanja izvoza našega grozdja, našega sadja in naših zelenjav v svetem in predelanim stanju. Nikdar dosedaj se ni Bolgar tako tesno približal zapadnim kulturnim narodom, kakor sedaj s svojimi poljedelskimi proizvodi. Nikdar do sedaj se nismo čutili bolj ponosne in bolj zadovoljne s tem našim mirnim zavojevanjem zapadne Evrope!«

Kako se da rešiti hrvatsko vprašanje?

Znani hrvatski publicist Milan Marjanović izjavi v članku »Sporazum in sporazumevanje«: »Naša vprašanja ne morejo rešiti enkrat za vselej s kako pogodbo pri zeleni mizi. Ona se tudi ne morejo večno »reševati« s samim sporazumevanjem brez konca in kraja in o vsem in vsakem, a ne morejo se tudi izbrskati z navadnim zaničanjem ali z navadnim vsiljevanjem enostavnih kulturnih. Ta vprašanja se lahko rešijo samo s trajnim aktivizmom, praktično in dinamično, vseh zainteresiranih strank, ali z aktivizmom kooperacije in koordinacije. Kooperacija pomenja praktično sporazumevanje: pravi sporazum, tisti z veliko črko »S«, ni samo večno dogovarjanje in pogajanje, — to je trajno sodelovanje, udeleževanje vseh v vsem, kar se tiče vseh. A narod in država se tičeta vseh... Tako se edino lahko izravna ona nasprotujoča si pojmovanja »sporazuma« in »sporazumevanja« in dejansko rešijo razna vprašanja, med temi tudi hrvatsko vprašanje, ker se ta vprašanja ne dajo rešiti z nobenim teoretiziranjem, z nobeno diskusijo, niti s pogajanjem za zeleno mizo, niti s sestavljanjem kakakega pisanenega sporazuma. Ta vprašanja je izzvala praksa, a ne teorija, nje bo tudi praksa odstavila z dnevnega reda!« — Nam se zdi, da je mož zadel resnico.

INOZEMSKÉ BORZE

Curth, 12. julija. Beograd 10.—, Pariz, 16.93, London 21.66, New York 436.75, Bruselj 73.575, Milan 23.—, Amsterdam 240.25, Berlin 175.50, Dunaj 82.50, Praga 15.24, Varšava 82.90, Bukarešta 2.25.

Kitajska bo napovedala Japonski vojno

Napetost na Daljnem vzhodu se je tako poostрила, da ni več upanja na mirno poravnavo

Tokio, 12. julija. AA. Po vestih iz Hankau se lahko sklepa, da je Kitajska sklenila napovedati vojno Japonski. Kitajci odbijajo sleherni kompromis, ki bi ponižal dostojanstvo Kitajske.

Tokio, 12. julija. AA. Agencija Domej je objavila komunikate, ki pravi, da so oblasti izdale vse ukrepe glede na zadnje dogodke na Kitajskem. Vlada je sklenila poslati na Kitajsko večje oddelke vojskovanja.

General Anami, načelnik personalnega oddelka v vojnem ministrstvu je zjutraj ob 5.30 odpotoval v Ajamo, majhno mesto zahodno od Tokia, kjer se daj živi mikado. Predložil mu je sklepe, ki so bili sprejeti zaradi nastalega položaja na Kitajskem. Zjutraj je bila v vojnem ministrstvu konferenca vseh vodilnih vojaških osebnosti.

Po zadnjih vestih so Kitajci razrušili železniško progo Peiping-Tienin. Mikado je imenoval za poveljnika kitajskih čet v severni Kitajski generala Ka-jukija. Mornariško ministrstvo je zapovedalo tretji eskadri, naj zaščiti japonske koriste ob obalah, kjer se vodi boje.

Peiping, 12. julija. AA. Po vestih agencije Reuter so se ponoči zopet začele sovražnosti. V mesto se je slišalo hudo streljanje. Japonski vojaški krogi trdijo, da se sovražnosti razvijajo 10 km zahodno od Peipinga.

Sangaj, 12. julija. AA. DNB: Poveljnik japonskega brodomstva v kitajskih vodah je včeraj prišel v Sangaj.

Peiping, 12. julija. AA. Položaj na severnem Kitajskem je bil popolniti

naslednji. Zastopniki obeh strani, ki so vodili pogajanja, so podali ostavke. Posledno kitajski zastopniki so odklanjali zahtevo, da naj se njihove čete umaknejo. V pokrajinah Vampingsien in Kvantung se ob železnici, ki vodi v Tienin blizu Fengtaja, bitka nadaljuje. Japonski konzul v Tieninu je zapovedal vsem Japoncem, ki so v severni Kitajski, da naj se umaknejo v mesta ob morju. Včerajšnje imenovanje japonskega vrhovnega poveljnika pomeni, da bo prišlo do vojne.

Peiping, 12. julija. AA. DNB: Predsednik vlade da Hopej in Sahar, kitajski general Sungčenjuan je snoči prišel v Tienin.

Sangaj, 12. julija. AA. Kitajski zunanji minister je izjavil, da so za prve spopade odgovorni Japonci. Kitajski želi mirno ureditev vseh sporov. Pogajanja bi se diplomatskim putem. Toda poprej želi, da se ustavijo vse vojaške odredbe in da se japonske čete popolnoma umaknejo. Odpor Kitajske bo vsekakor strogo obrambnega značaja.

Peiping, 12. julija. AA. Reuter: Ponočna bitka med Kitajci in Japonci blizu Papanosena, ki je 7 milj zahodno od Peipinga, je bila najbolj krvava od dogodkov z dne 8. julija. Po odlomkih vesti, ki prihajajo semkaj, je soditi, da so bile na obeh straneh zelo velike žrtve. Mnogo vojaš je popolnoma uničenih. V Peipingu so že poprej objavili vojno stanje in je vse gospodarsko življenje ustavljeno. Promet na ulicah je malen. Kosten. Jasno se sliši grmenje topov in regljanje strojin.

Dan poljske mornarice

Velike svečanosti v Gdini — Poljska mora dobiti kolonije

Varšava, 12. julija. AA. Včeraj so v Gdini proslavili dan poljske mornarice. Na slavnosti so bili predstavniki republike in vsi člani vlade. Po minoholu mornariških oddelkov in po paradi na morju je imel ministrski predsednik govor, v katerem je rekel, da se Poljska zmeraj čuti kot pomorska država in se s tem v zvezi večja

tudi njena ambicije in potrebe na morju. Predsednik pomorsko-kolonialne lige je rekel v svojem govoru, da mora Poljska, če hoče izvršiti svoje poslanstvo, postati tudi kolonialna država, ker pomorske in kolonialne države odločujejo o miru in vojni kakor tudi o gospodarskem blagostanju in ravnotežju.

Zborovanje našega učiteljstva

Danes dopoldne se je pričela banovinska skupščina JUU sekcije za dravsko banovino

Ljubljana, 12. julija

Davi ob 10. uri je predsednik JUU, sekcijske za dravsko banovino v Ljubljani, g. Ivan Dimnik otvoril sedmo banovinsko skupščino v dvorani Delavske zbornice ob navzočnosti 80 delegatov iz vse Slovenije.

Po pozdravu delegatov in zastopnikov je na predsednikov predlog skupščina poselala udanostne brzojavke Nj. Vel. kralju, knezu namestniku Pavlu in predsedniku vlade dr. Stojadinoviću. S ključ Slava jim! so delegati počastili spomin umrlih tovarišev in tovarišev Josipa Lapajnetja, Marte Mrakove, Albina Travnja, ustanovitelja Slovenske šolske matice nadzornika Gabrška in drugih. Zborovalcem je poselala pozdrave sekcija iz Beograda in narodni poslanec učitelj Plešković.

V svojem govoru se je predsednik predvsem zahvalil učiteljstvu za oporo, ki sta jo imela sekcija in centralna uprava v članstvu iz Slovenije pri težkem delu in v težkem položaju v preteklem poslovnem letu. Sekcijska in centralna uprava sta v svojem ogromnem delu in v najbolj kočljivih položajih mirno gledali na vse ono, kar se je dogajalo preteklo leto z učiteljstvom in s šolo. Uprave so ostale na načelu pravestnovske demokracije in parlamentarne liberalnosti v unaniju, da mora priti veliki dan, ko se bo učiteljstvo našlo samo sebe in ko bodo uvideli vsi, da je delo uprave pravilno, pravično in pošteno. Ni je čile, ki bi nas mogla odvrti s tega pota. In četudi bi kateri sili uspelo, da odvrne učiteljstvo

s tega pota trenutno, sem globoko prepričan, da bo sledila zdrava in močna akcija, ki bi učiteljstvo zopet vrnila soli in prosveti, da bo služilo v prvi vrsti narodu in državi in da ne bo priznalo višjih interesov od teh.

Zahtevamo, da ostane naša organizacija neodvisna ter da v njej lahko svobodno izražamo svoje misli in poglede na šolske in prosvetne probleme po svoji vesti in samogledi koristi naroda in države. Hočemo čuvati neodvisnost učiteljskega stanja na vse strani. Hočemo podpirati v vsakem režimu vse ono, kar je dobro za šolo in prosveto. Ne moremo pa molče mimo kvarnih vplivov.

Zahtevamo stalnost učiteljstva na službenem mestu, da se bo moglo učiteljstvo tesno povezati z narodom. Ob tej priliki moramo s tega mesta najodločnejše v obrambo čestiti in ponosno slovenskega učiteljstva izjaviti, da je slovensko učiteljstvo ob vsaki priliki poudarjalo važnost domorodnosti, pomena in naslona na kulturne in narodne svetovine svojega naroda. Smatralo pa je za svojo dolžnost, da krepki šolo tudi državi, no očino in seznanja bodoče državljane s kulturnimi vrednotami srbskega in hrvatskega dela jugoslovanske nacije. Izreči pa moram s tega mesta najodločnejši protest in oporjenje, da bi se radi tega svojega stremljenja trdilo, da je slovensko učiteljstvo povelj in ostan na glavi slovenskega naroda.

Pozdravljamo »Učiteljski pokret« naših mladih tovarišev in tovarišice za preorientacijo miselnosti slovenskega učiteljstva v kmetstvo delavske okolje.

Zahtevamo, da učiteljstvo napreduje avtomatsko glede na upravičenost po službeni starosti in službenem delu ter s pravico priloge. Zahtevamo za enako delo žene učiteljice enake pravice in plačo. Tvorce in prvi nosilce velike države pokojni kralj Peter I. Osvoboditelj je rekel učiteljstvu, da so narodu najbolj potrebni močni značaji. Danes moramo zahtevati, da se ne lojmo učiteljski značaji in ne demoraliziramo učiteljstva, kajti po besedah velikega kralja Aleksandra bo mladina taka, kakršni so učitelji, kakršna bo mladina tak bo pa narod in njegova bodočnost.

Zborovalci so sprejeli predsednikovo poročilo in se mu zahvalili zanj z navdušenim odobravanjem. Po razgovoru o tehničnem delu skupščine so bili izvoljeni odseki, ki bodo delovali v teku jutrišnjega dne poročali o svojem delu pred delegati. Sestavljeni so bili odsek za gospodarska vprašanja, za organizacijo in pravila, šolsko-upravni odsek, odsek za nadaljevalno šolstvo, za tisk, za učiteljice, za izven šolsko delo ter odsek za učiteljske pevske zbornice.

Obširno in izčrpano tajniško poročilo je podal tajnik Metod Kumeli.

ČUVAJMO JUGOSLAVIJO!

72% državnih dohodkov gre v Franciji za državno obrambo

Kongres socialistične stranke v Marseilleu — Najbrže bo zmagalo Blumovo stališče

Pariz, 12. julija. z. Kongres francoskih socialistov, ki zaseda v Marseilleu je včeraj ves dan nadaljeval svoje delo. Borba med ekstremnimi socialisti, ki zahtevajo izstop socialistov iz Chautempsove vlade in zmernejšo skupino, ki podpira stališče Bluma, je zelo ostra, vendar pa izgleda, da bo zmagal Blum. Posebno važnost so polagali na referat bivšega finančnega ministra Auriole o finančnih ukrepih vlade. Auriole je v svojem več ur trajajočem poročilu opisal finančni položaj države in naglasil, da gre 72 odstotkov vseh državnih dohodkov za državno obrambo. Sedanje kritično stanje francoskih financ ni posledica politike vlade ljudske fronte, marveč posledica lahkomišelnega gospodarstva prejšnjih režimov. Razmotrivajoč finančne ukrepe Chautempsove vlade je Auriole zelo dobrohotno govoril o ukrepih Bonnetta in izjavil, da bi bili socialisti verjetno stavili drugačne predloge, da pa tudi v Bonnettovih predlogih ni ničesar, kar bi morali socialisti odklanjati. Zato smatra, da mora socialistična stranka podpirati Chautempsovo vlado pri sanaciji državnih financ. Kon-

gres se bo danes nadaljeval in najbrže že tudi zaključil z odločilnim glasovanjem glede nadaljnjega sodelovanja v vladi.

Van Zeeland grozi z ostavko

Bruselj, 12. julija. AA. Van Zeeland je odkrito izjavil, da bo podal ostavko svoje vlade, če liberalna stranka ne bo popustila od tega, da bi moral pravosodni minister odstopiti. Če ne bo, do našli kake rešitve, je vsak hip pričakovati ostavke cele vlade. Van Zeeland je včeraj razložil kralju položaj in v poučenih krogih se trdi, da je kralj popolnoma odobril stališče predsednika vlade.

Čitajte in širite »Slovenski Narod«

